

Instrukcja do opracowania programu nauczania języka obcego nowożytnego

Program nauczania niewątpliwie wspomaga nauczyciela w efektywnej i efektywnej realizacji podstawy programowej, ale przede wszystkim wspiera uczniów w osiągnięciu własnych sukcesów edukacyjnych.

Zgodnie z obecnym stanem prawnym nauczyciel może pracować w oparciu o istniejące już programy nauczania, może dokonać ich modyfikacji lub opracować własny program nauczania.

Powstaje w takim razie pytanie: po co tworzyć własny program nauczania, skoro wydawnictwa dostarczają nam już gotowy produkt?

Stworzenie własnego, autorskiego programu nauczania jest wyzwaniem dla nauczyciela, ale nie jest trudne, przynosi wiele korzyści, satysfakcji i zadowolenia zarówno nauczycielowi, jak i uczniom.

Opracowanie autorskiego programu nauczania umożliwia nauczycielowi dobranie metod i form pracy dostosowanych do grupy uczniów. Po analizie uczniowskich potrzeb, ich zainteresowań i potencjału oraz możliwości szkoły, nauczyciel może „skroić” program tak, aby jego uczniowie uzyskali zamierzone efekty i było to zgodne z misją szkoły. Każda szkoła, każdy uczeń i każdy nauczyciel jest autonomiczny. Nauczyciel indywidualizuje nauczanie pod kątem metod i form pracy oraz poziomu umiejętności językowych uczniów. W szkole XXI wieku codziennością jest już nauczanie dwujęzyczne, realizacja projektów unijnych, innowacja pedagogiczna czy nauczanie treści przedmiotowych poprzez język obcy (CLIL), stąd powstaje również potrzeba tworzenia autorskich programów nauczania.

Jak to zrobić?

Każdy program nauczania powinien zawierać niezbędne elementy, które uwzględniają szereg wymagań i zasad. Autorskie programy nauczania nie mogą być uniwersalnymi dokumentami, są dopasowane do danej szkoły, klasy, grupy uczniów.

W naszej prezentacji „Jak przygotować program nauczania” przedstawiamy praktyczne wskazówki opracowania programu do nauczania języka obcego nowożytnego, które mogą być pomocne w konstruowaniu autorskiego programu nauczania.

Życzymy powodzenia!!!

Autorki

Zespół Doradców Metodycznych Nauczycieli Języków Obcych:
Elżbieta Gorączniak
Anna Golik-Czarnecka
Ksenia Herbst-Buchwald
Katarzyna Mielcarz
Aneta Ochmańska
Agnieszka Rączka
Marzena Rosińska

Jak przygotować program nauczania?

Praktyczne wskazówki opracowania programu do nauczania języka obcego nowożytnego

Zanim przystąpisz do pisania programu zapoznaj się z następującymi przepisami:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (Dz. U. 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 Podstawa Programowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w Sprawie Ramowych Planów Nauczania (Dz. U. z 2017 r. poz. 703).

Obowiązkowe elementy programu

I. Opis programu

1. Podanie podstawy prawnej

2. Metryczka programu

- przedmiot, typ szkoły, etap nauki, typ kursu, autor/autorzy

3. Charakterystyka/ misja programu

- typ ucznia, do którego jest kierowany program

4. Warunki realizacji procesu dydaktycznego

- Sala dydaktyczna i jej wyposażenie zgodne z zaleceniami podstawy programowej

(...prowadzenie zajęć w odpowiednio wyposażonej sali, z dostępem do słowników, pomocy wizualnych, odtwarzacza płyt CD/ plików dźwiękowych, komputera ze stałym łączem internetowym, umożliwiającą przeprowadzenie ćwiczeń językowych w parach, grupach)

[Pełna treść Podstawy Programowej](#)

DOBRA PRAKTYKA – projekt „Niemiecki ma klasę”

[Poradnik](#) aranżacji sali lekcyjnej

- Czas realizacji programu
- Liczebność grup
- Charakterystyka ucznia – adresata programu

II. Cele nauczania

- Cele kształcenia – wymagania ogólne
- Treści nauczania – wymagania szczegółowe

(zgodnie z podstawą programową)

<http://new.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/jezyk-obcy-nowozytny.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf>

- Cechy wyróżniające program spośród innych programów autorskich tzw. **wyróżnik**, np.: autorska obudowa programu, poszerzenie treści nauczania, zajęcia z wykorzystaniem TIK, drama, elementy kulturowe.

III. Treści nauczania

Szczegółowe przedstawienie:

- funkcji językowych
- struktur gramatycznych
- zakresów tematycznych
- sytuacji i słownictwa

Treści muszą być zgodne z podstawą programową, ale można je w dowolny sposób rozszerzyć.

IV. Procedury / sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania

- Metody pracy
- Formy pracy
- Techniki nauczania
- Sposoby pracy w grupach zróżnicowanych
- Pomoce naukowe
- Materiały nauczania, np.: podręczniki, książki pomocnicze, karty pracy
- Przykładowe scenariusze lekcji ilustrujące sposób planowania pracy dydaktycznej

V. Ocenianie

Formy oceniania, sposoby oraz zasady zawarte są w dokumentach szkolnych, takich jak **Wewnątrzszkolny System Oceniania**, który jest integralną częścią Statutu Szkoły, a także w **Przedmiotowych Zasadach Oceniania**.

Program może również zawierać:

- listę kompetencji ucznia po danym etapie edukacyjnym,
- przykłady technik kontroli ustnej i pisemnej,
- przykłady zadań testowych,
- opis zasad oceniania umiejętności uczniów.

VI. Ewaluacja programu

Podczas realizacji programu nauczania należy prowadzić ewaluację, są to wszystkie działania mające na celu zbieranie danych oraz ich interpretację w odniesieniu do zapisów programu.

Jest to niezbędny proces, który towarzyszy wprowadzaniu nowych programów nauczania w szkole.

Ewaluacja sumatywna ocenia całościowo i ostatecznie program, przeprowadzana jest po jego zrealizowaniu.

Ewaluacja formatywna prowadzona jest w trakcie wdrażania programu i obejmuje:

- lokalizowanie zmian w wiedzy, umiejętnościach i zachowaniach uczniów,
- określanie tych aspektów programu, które warto zmienić,
- zbieranie danych i wprowadzanie zmian w czasie trwania programu i obserwowanie efektów.

Opcjonalne elementy programu

- Sposoby indywidualizacji pracy
- Praca z uczniem zdolnym
- Praca z uczniem z dysfunkcjami
- Historia i miejsce powstania programu

Po napisaniu programu

Po napisaniu programu zaleca się przeanalizować program pod kątem następujących informacji:

Czy zapisy zawarte w programie są zgodne z zapisami podstawy programowej?

Czy znalazły się zapisy o systemie organizacyjnym, koniecznym wyposażeniu sali, liczbie godzin do zrealizowania programu?

Czy program zawiera informacje na temat ucznia, grupy lub zespołu klasowego, dla których został napisany?

Czy zawiera informacje na temat celów i treści realizowanych na lekcjach?

Czy zawiera informacje na temat procedur osiągania celów oraz przykłady zastosowanych metod, form i technik pracy?

Czy autor programu dokonał wyboru materiałów i pomocy dydaktycznych?

Czy określono formy, sposoby oceniania osiągnięć uczniów?

Czy program zawiera zasady ewaluacji?

Bibliografia:

H. Komorowska. *Programy nauczania w kształceniu ogólnym i w kształceniu językowym*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.

H. Komorowska. *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.

Praca zbiorowa. *Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej. Tworzenie-wybór-ewaluacja*. Warszawa: [ORE](#)